

مقالات اقتصادی

مقالات :
 صنعت آلومینیوم ایران و آینده: امیدبخش آن، از خاویار ایران - بهترین نوع خاویار در جهان چه میدانیم، نگرشی بر روند شکل‌گیری اصطلاحات بازرگانی بین‌المللی و بررسی اینکوترمز ۱۹۹۰ - بخش دوم، افریقای جنوبی، سیاستهای نرخ بهره در کشورهای در حال توسعه، ژاپن و اروپا... مار در آستین، فیلیپین - فراز و نشیبها، خصوصی سازی در پرو، داستان دوازدها - آسیای شرقی و امریکای لاتین، بادهای دگرگون و بحران بیکاری در اروپا را میخوانید.

تکنولوژی :
 پدیده‌ای بنام دیجیتال، سیستم کنفرانس کامپیوتر و بلاآمدن آب دریای خزر و افزایش آلودگی را پیشرو دارید.

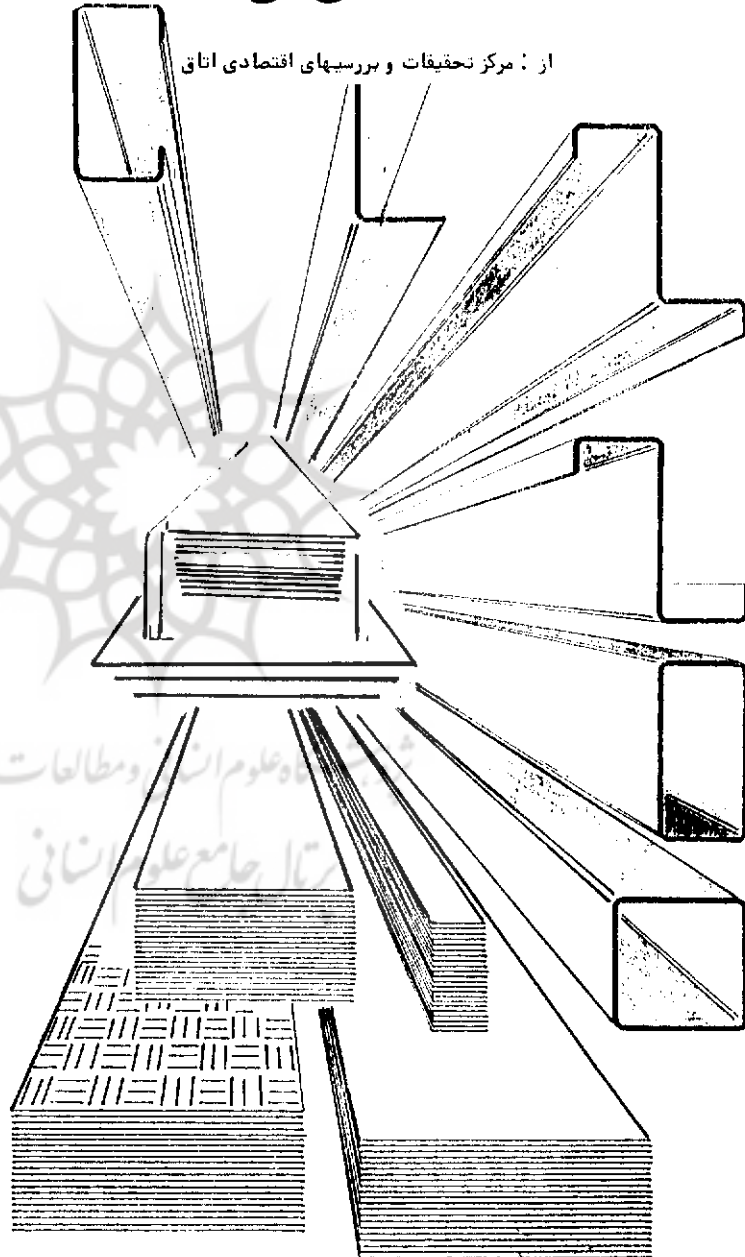
اطلاعات آماری :
 در اسفندماه ۷۲ شاخص بهای عمده‌فروشی کالاها در ایران ۳۰/۲ درصد ترقی نشان میدهد، در بهمن ماه ۷۲ شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری کشور ۲۶/۳ درصد ترقی کرد، در فصل بهار ۷۲ شاخص بهای خرده‌فروشی کالاها و خدمات مورد مصرف خانوارهای روستایی کشور ۲۴/۳ درصد افزایش یافته است، اقتصاد و نیروی انسانی کشور در سال ۷۰، گزارش وضعیت عمومی زراعت دانه‌های روغنی در سال ۱۳۷۲ و گزارش وضع عمومی پنبه کشور در اسفندماه ۱۳۷۲ را میخوانید.

صنعت آلومینیوم ایران و آینده

امیدبخش آن

از: مرکز تحقیقات و بررسیهای اقتصادی اتاق

مقدمه

هنگامیکه ما آلومینیوم سخن بمان می آید در حقیقت از سه چیز سخن می گوئیم: فلز، اکسید و کانی آلومینیوم که ما را اهمیت استراتژیک و چشمگیری برخوردار هستند. این فلز از لحاظ فراوانی دومین فلزیس از سیلیسیم در پوسته زمین بود و کمتر از ۱۰۰ سال است که بطور تجاری تولید و عرضه می شود. در حال حاضر صنعت آلومینیوم را در دنیا شش مجتمع عظیم صنعتی فرم (IRM) به میزان ۶۰ درصد، ۵۰ شرکت بخش خصوصی ۲۵ درصد و شرکت های دولتی ۳۵ درصد اداره می کنند. مهمترین کانیهای آلومینیوم عبارتند از بوکسیت، خاکهای کائولینیت، نفلین، آنورتوزیت و آلونیت. در حال حاضر با توجه به اینکه آلومینیوم فراوانترین مواد در روی زمین است کشورهای پیشرفته جهان بطور جدی و روز افزون برای هر چه بیشتر تولید کردن این فلز در تلاش می باشند. شانس تهیه آلومینیوم برای کشورهای بیبشتر است که دارای منابع غنی انرژی می باشند زیرا مصرف برق زیاد از ضروریات تهیه آلومینیوم است.

تاریخچه

اگر بخواهیم ایجاد صنعت آلومینیوم را به کشور و یا افراد خاصی نسبت دهیم باید فرانسوا جایگاه این صنعت بدانیم. وجود آلومینیوم در طبیعت برای اولین بار توسط لاولا و زید در سال ۱۷۸۲ اعلام گردید ولی ترکیب سولفات آلومینیوم ۲۵۰۰ سال پیش کشف و مورد استفاده قرار گرفت. در سال ۱۸۲۵ فلز آلومینیوم خالص بوسیله هانس کریستین ارستد تهیه شد و در سال ۱۸۵۵ در نمایشگاه جهانی پاریس بعنوان فلزی اصلی که در سطح آزمایشگاه های تولید می شد به عموم عرضه شد. اما آغاز حرکت صنعت آلومینیوم سال ۱۸۶۶ است.

خواص آلومینیوم

آلومینیوم فلزی است بسیار سبک و پرمقاوم که در برابر خوردگی و زنگ زدگی مقاوم می باشد. این فلز

هادی جریان برق است و گرما را نیز به خوبی هدایت می‌کند ضمن آنکه سموم کنند موخت تاثير حـوزه مغناطیسی نیست. این فلز با توجه به ویژگی‌هایی که دارد در صنعت برق، ساخت لوازم مصرفی منزل، صنعت بسته‌بندی، ساخت کانتینرهای حمل و نقل، منابع ارتباطات و تولید ماشین‌آلات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

وزن آن به میزان بسیار چشمگیری کمتر از فولاد است حال آنکه تعدادی از آلیاژهای آن استحکام و قدرت فولاد را دارند. آلومینیوم و آلیاژهای آن استفاده فراوانی دارد، که در ساخت واگن‌های راه‌آهن، کشتی‌های گوناگون و انواع هواپیماها، نوشابه‌سازی، خان‌سازی و لوازم خانگی بکار می‌روند، آلومینیوم را می‌توان مستقیماً مورد ریخته‌گری قرار داد و پانورد نمود.

کانیهای آلومینیوم

کانیهای محتوی آلومینیوم به گونه‌های وسیع در سراسر کره زمین پراکنده است که حدود ۱۵ درصد کل مسوود تشکیل دهند. پوسته زمین را در بر می‌گیرد. دیواره پوسته زمین بیش از هر فلز دیگری آلومینیوم وجود دارد بطوریکه در خاک رس معمولی نیز آلومینیوم با فست می‌شود.

تنها سنگ معدنی که استخراج آلومینیوم از آن به راحتی صورت می‌پذیرد بوکسیت نام دارد که از اکسید آلومینیوم با آلومینا تشکیل شده است. بوکسیت ماده اولیه عمده تجاری برای تولید آلومینیوم می‌باشد که بیش از ۴۰ درصد اکسید آلومینیوم دارد و در منطقه گرمسیری یافت می‌شود. تقریباً "سه چهارم کل ذخائر جهانی بوکسیت به کشورهای در حال توسعه تعلق دارد که شامل کشورهای برزیل، کینه، گویان، هند، جامائیکا، و سورینام می‌باشند ضمن آنکه میزان ذخائر موجود در استرالیا نیز بسیار چشمگیر است.

برای به کارگیری ذخائر بوکسیت نزدیک سطح زمین از روش استخراج به طریق روباز استفاده می‌شود و بیش از ۹۰ درصد کل تولید جهانی نیز به کمک همین روش صورت می‌پذیرد.

ذخایر جهانی بوکسیت

در حال حاضر کانسارهای مهم بوکسیت در کشورهای دور از مراکز اصلی تولید آلومینیوم و مصرف آن در اروپا و آمریکا شمالی قرار دارد. در سال ۱۹۸۳ بالغ بر ۷۷ درصد بوکسیت دنیا در استرالیا، کینه، جامائیکا، برزیل و شوروی تولید گردید.

ذخائر جهانی بوکسیت در این سال ۴۲ هزار و ۴۲۰ میلیارد تن متریک بود و مجموع تقاضای آن در ایالات متحد آمریکا ۱۰۱ میلیارد تن و در بقیه نقاط جهان ۲۹۴ میلیارد تن بوده است.

در همین سال تولید جهانی بوکسیت منالورژیکی در ۲۴ کشور ۷۶ میلیون تن متریک (۱۶/۶۱ میلیون تن فلز آلومینیوم) بوده است، که تقریباً تمام آن برای تولید آلومین مصرف گردید. این مقدار در سال ۱۹۸۷ ۹۶/۷۵ میلیون تن رسید.

هزینه سرمایه‌گذاری

هزینه سرمایه‌گذاری در یک معدن جدید بوکسیت در منطقه توسعه نیافته ممکن است ۱۴۰ دلار به ازای یک تن ظرفیت سالانه بالغ شود حال آنکه همان هزینه برای مناطق توسعه یافته ۶۰ دلار است. همچنین هزینه‌های سرمایه‌گذاری یک تن آلومینیوم به طور متوسط ۵۹۷ دلار در سال ۱۹۸۳ بود است.

تولید آلومینا

تولید جهانی آلومینا طی سالهای ۱۹۸۷-۱۹۷۸ از حدود ۱۵/۵ میلیون تن به ۱۸/۲ میلیون تن رسید که ۱۷/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. طی سالهای مورد بررسی تولید جهانی آلومینا از روند مشخصی برخوردار نبوده است. در تولید آلومین بر اساس فرایند بایراز محصولات معدنی متفرقه‌ای نظیر سنگ آهک و غیره استفاده می‌شود.

تولید آلومینیوم در جهان

تولید جهانی آلومینیوم طی سالهای مورد گزارش روند افزایشی داشته است. بنحوی که از ۴/۷ میلیون تن در سال ۱۹۷۸ به ۱۶/۳ میلیون تن در سال ۱۹۸۷

رسید که نشانگر ۹/۱۰ درصد افزایش است. پیش‌بینی می‌شود تولید آلومینیوم در سال ۱۹۹۵ حدود ۱۹/۲ میلیون تن و در سال ۲۰۰۰ حدود ۲۱/۳ میلیون تن برسد. کمترین میزان تولید مربوط به سال ۱۹۸۲ است. ۱۳/۹ میلیون تن است.

تولید بوکسیت

بر اساس پیش‌بینی‌های بعمل آمده از سوی بانک جهانی تولید جهانی بوکسیت در طی سالهای ۲۰۰۰-۱۹۸۷ سالانه حدود ۲/۲ درصد افزایش خواهد یافت. بطوریکه تا سال ۱۳ میلیون تن در سال ۱۹۹۵ به ۱۲۶ میلیون تن در سال ۲۰۰۰ و تا سال ۲۰۰۰ بالغ خواهد شد.

تحول قیمتها

قیمت آلومینیوم بر حسب دلار نوسانهای بسیار مهمی را نشان می‌دهد که بیانگر گرایش روشن توسعه سوی افزایش می‌باشد. در حال حاضر قیمت هر تن آلومینیوم در بورس لندن یا ۳۵ درصد افزایش در هر تن به ۱۳۰ دلار رسیده است. این مبلغ در سال ۱۹۹۲ بصورت نقدی بطور متوسط ۱۲۶۹ دلار در هر تن بود و پیش‌بینی می‌شود با توجه با افزایش تقاضا از سوی کشورهای در حال توسعه و کاهش عرضه از طرف روسیه بهای این فلز رو به افزایش داشته باشد.

بازیابی

بازیابی آلومینیوم به دلیل افزایش هزینه‌های انرژی نقش مهمی در این صنعت دارد. بازیابی انرژی نیاز تولید آلومینیوم از طریق بازیابی فقط ۱۰ درصد انرژی مورد نیاز تولید آلومینیوم از بوکسیت است.

محیط زیست

در حین تولید شمش آلومینیوم ذرات فلورید و بوکسوری ذرات آلوده‌کننده دیگر وارد محیط زیست می‌شوند. غلظت بالای ذرات در هوای کارخانه‌های پیرامون واحد ذوب می‌تواند به بهداشت و سلامتی زندگی حیوانات و گیاهان را به خطر اندازد. در این رابطه سازمانهای جهانی نظیر ای. بی. ای. آ. اس.

حفاظت محیط در ایالات متحده و نیز سازمانهای دیگری ملی استانداردهایی از نوع مواد اولیه و فرآوری آن وضع نموده‌اند.

صادرات جهانی آلومینیوم

صادرات جهانی آلومینیوم در سال ۱۹۷۸ فقط ۴/۳ میلیون تن بود که این رقم در سال ۱۹۸۷ به ۷/۳ میلیون تن افزایش یافت که ۶۹/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. ضمن آنکه ارزش صادرات آلومینیوم از تولید جهانی آن نیز ۶/۶ میلیارد دلار به ۱۰/۸ میلیارد دلار رسید.

در بین قاره‌های مختلف کشورهای قاره آمریکا در سال ۱۹۸۷ با صادرات ۸۱۳ هزار تن آلومینیوم مقام اول، قاره آسیا با ۴۷۵ هزار تن مقام دوم و کشورهای در حال توسعه قاره آفریقا نیز در همین سال با ۲۸۶ هزار تن مقام سوم را داشتند.

بر اساس پیش‌بینی بانک جهانی رشد سالانه صادرات جهانی آلومینیوم تا سال ۲۰۰۰ برابر با ۱/۳ درصد خواهد بود که از ۹/۲ میلیون تن در سال ۱۹۹۵ به ۱۰/۷ میلیون تن در سال ۲۰۰۰ افزایش خواهد یافت و بیشترین آن مربوط به کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری خواهد بود.

مصرف آلومینیوم در جهان

بر اساس پیش‌بینی‌های به‌عمل آمده رشد سالانه مصرف جهانی آلومینیوم تا سال ۲۰۰۰ به ۱۹/۷ درصد خواهد رسید بطوریکه مصرف از ۱۹/۴ میلیون تن در سال ۱۹۹۵ به ۳۱/۳ میلیون تن در اواخر قرن جاری می‌رسد. از سوی دیگر به‌رغم این پیش‌بینی‌ها نایبندگان کشورهای مهم تولیدکننده آلومینیوم در اواسط اسفند ماه جاری موافقتنامه‌ای مبنی بر کاهش تولید جهانی این فلز را اعلام کردند. در این موافقتنامه بر ضرورت کاهش تولید جهانی این فلز بین ۱/۵ تا ۲ میلیون تن در سال تأکید شده است. بیشترین میزان کاهش تولید آلومینیوم بالغ بر حدود ۵۰ هزار تن در سال است که قرار است از سوی روسیه اجرا شود. این کاهش مربوط به بحران فعلی در بازار آلومینیوم می‌باشد.

صنعت آلومینیوم در ایران

قرارداد احداث اولین کارخانه تولید آلومینیوم مذاب در ایران در سال ۱۳۴۸ و با سرمایه‌گذاری مشترک آمریکا، ایران و پاکستان امضاء شد. نحوه ایجاد آن بیانگروابستگی و عدم آئیند مگری رژیم گذشته بود به این ترتیب که با این واحد تولیدی دومین کارخانه مدرن نوع خود پس از طرح آزمایشی آمریکا در جنگ جهانی دوم می‌باشد و تکنولوژی آن در زمان امضاء قرارداد حدود ۲۰ سال از دیگر صنایع آلومینیوم جهان عقب بود. قرارداد احداث این کارخانه در جریان سفر شاه به آمریکا و در یک میهمانی به‌مضای مدیر عامل کمپانی رینولدز آمریکا رسید. در آن هنگام نسبت سرمایه‌گذاری برای آمریکا، پاکستان و ایران به ترتیب ۲۲ درصد، ۱۰ درصد و ۶۷ درصد در نظر گرفته شد. در سال ۱۳۵۱ کارخانه فوق‌بنام کارخانه آلومینیوم ایران (ایرالکو) با ظرفیت اسمی ۴۵ هزار تن در یک مترمربع جاده اراک تهران و در شمال شرقی شهرستان اراک در مساحت تقریبی ۲۲۴ هکتار به بهره‌برداری رسید. تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ۵۷ درصد سهام اولیه کارخانه متعلق به ایران، ۲۰ درصد شرکت رینولدز و ۲۳ درصد نیز متعلق به دولت پاکستان بود.

تولید این واحد به دلیل عقب ماندگی تکنولوژی همراهِ با زبان موجب شد تا آمریکا و پاکستان میزان سرمایه‌گذاری خود را سال به سال کاهش داد و از طرح فوق عقب‌نشینی کنند در حالی که در زمان تأسیس کارخانه مکان انتخاب تکنولوژی پیشرفته‌تر و مناسبتری وجود داشت کمی توانست از نظر اقتصادی و شرایط کاری سودمند باشد. سرانجام در سال ۱۳۵۷ و با پیروزی انقلاب اسلامی در حالیکه آمریکا میزان سرمایه‌گذاری خود را به ۴/۵ درصد و پاکستان نیز به ۱۱ درصد کاهش داد به‌بود سرمایه‌های آنها توسط ایران مصادره شد.

پس از اخراج خارجیان از ایران اداره کارخانه آلومینیوم ایران به عهد کارشناسان و کارگران ایرانی قرار گرفت که با تلاش آنها بسیاری از نقایص جبران‌گردد و ظرفیت تولیدی به بالاترین حد ممکن افزایش یافت. در این زمینه در فاصله

سالهای ۱۳۵۱ تا ۱۳۵۷ تنها در سال ۱۳۵۳ میزان تولید کارخانه به ۴۵ هزار تن رسید و در بقیه سالها و در شرایط مدیریت آمریکا تنها کارخانه‌ها کاهش تولید مواجه بود. همچنان که گفته شد از سال ۱۳۵۷ به بعد پرسنل متعهد کارخانه منبض کارخانه را بدست گرفت و موفق شد در سال ۱۳۶۲ تولید را مجدداً تا مرز ۴۵ هزار تن افزایش دهد. هرچند قبل از انقلاب طرح توسعه کارخانه برای ۱۲۰ هزار تن برنامه‌ریزی شده بود، بدلیل مشکلات متعدد و تکنولوژی کهنه این طرح عملی نگردید.

در سال ۱۳۶۲ آمریکا برای ۵/۴ درصد سهام خود در دیوان داوری لاهه علیه ایران اقدام عوی کرد و درخواست نمود تا ۲/۵ میلیون دلار غرامت دریافت کند. در مقابل ایران نیز شکایتی را در خواست ۱۲۶ میلیون دلار خسارت علیه آمریکا تسلیم داد که کمترین انجام آمریکا بدلیل تلاش هیات ایرانی مجبور به عقب‌نشینی شد و درخواست صلح کرد. دادگاه نیز مقرر نمود آمریکا معادل یک میلیون دلار تکنولوژی به کارخانه آلومینیوم ایران داد و در مقابل ۳۵ هزار دلار مخارج دریافت کند. در جریان جنگ تحمیلی عراق علیه ایران کارخانه آلومینیوم ایران بدلیل حساسیت تولید آن چندین بار مورد حملات هوایی قرار گرفت که طی آن تعدادی از پرسنل فداکاران شهید و زخمی شدند و بیش از ۱۷ میلیون دلار خسارت بقا وارد شد ولی این واحد تولیدی با تلاش شایسته و زکی کارکنان آن از نسو بازسازی شد و در مدار تولید قرار گرفت. ظرفیت تولید کارخانه آلومینیوم ایران در آبان ماه ۱۳۶۸ مجدداً به مرز ۴۵ هزار تن رسید که با تغییر در خطوط قدیمی میزان تولید به ۴۸ هزار تن رسید.

خط سوم این واحد در سال ۱۳۶۹ احیاء شد که به این ترتیب توانائی آلومینیوم مذاب از ۴۵ هزار تن به ۷۰ هزار تن افزایش یافت. برای رسیدن به این موفقیت حدود ۴ میلیون دلار سرمایه‌گذاری ارزی و حدود ۹ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری ریالی صورت گرفته است. نوع محصول کارخانه آلومینیوم اراک از خلوص زیادی برخوردار است. این واحد تولیدی در سال ۲۴ معادل ۹۰ هزار تن تولید داشته است.

شایان ذکر است برای تهیه یک تن فلز آلومینیوم حدود ۲ تن آلومینا، نیم تن کک نفتی و حدود ۱۸-۱۴ هزار کیلووات ساعت برق مورد نیاز است. محصولات این واحد صنعتی آلومینیوم خالص، آلایز آلومینیوم، شمش، اسلب و براد می باشد.

ایجاد مجتمع تولید آلومینیوم در بندر عباس

دو را و آخر سال ۱۳۶۸ بد شمال پیگیریهای مستمر موافقت نامه ایجاد یک مجتمع تولید آلومینیوم به ظرفیت ۲۲ هزار تن در بندر عباس بین ایران و شرکت بین المللی همکاری و توسعه (IDC) به نسبت ۶۰ درصد ایران و ۴۰ درصد IDC مستقر در دبی امضا شد که این نخستین تجربه سرمایه گذاری مشترک با خارجیهای پس از انقلاب است که تولیدات آن سالانه تا ۲۲ هزار تن قابل افزایش می باشد. هزینه کل احداث مجتمع بندر عباس که در تابستان سال ۷۵ به تولید خواهد رسید ۱/۴ میلیارد دلار برآورد شده است که تا کنون کمتر از ۲ میلیارد دلار هزینه شده است. این مجتمع در صورت تولید می تواند بازار جدیدی برای صادرات کالای صنعتی ایران ایجاد کند زیرا به کشورهای عمده مصرف کننده آلومینیوم نظیر چین و ژاپن با ۱/۸ میلیارد تن مصرف نزدیک است. در این زمینه کشور بحرین با ظرفیت تولید آلومینیوم با ۳۶ هزار تن، دبی با ۴۰ هزار تن، عربستان با ۵۰ هزار تن و قطر با ۲۰ هزار تن چشم به بازارهای جهانی بویژه چین و ژاپن دو ختامند که با احداث مجتمع آلومینیوم بندر عباس، ایران خواهد توانست در راستای صادرات صنعتی به عنوان یک صادرکننده عمده موارد بازار جهانی شود. ضمن آنکه ظرفیت تولید کارخانه آلومینیوم ایران بزودی به ۱۲ هزار تن افزایش خواهد یافت و چنانچه مجتمع تولید آلومینیوم بندر عباس نیز با ظرفیت کامل مشغول به تولید گردد، کل ظرفیت تولید این فلز سالانه به ۳۴ هزار تن بالغ خواهد شد. این مقدار تولید علاوه بر تامین نیازهای داخلی کشور مفاد بزرگی را در جهت صادرات در دسترس خواهد گذاشت. عمده ترین دلیل گسترش صادرات

این محصول منابع عظیم انرژی گاز و نفت، نیروی انسانی ارزان و امکانات گسترده منطقه می باشد که امید می رود صنعت آلومینیوم ما درآیند نقش مهمی ایفا کند تا در این راستا بتوانیم بیش از گذشته این محصول را صادر کنیم.

مشارکت سرمایه گذاری بین ایران و گینه

با توجه به ذخایر قابل توجه بوکسیت در جمهوری گینه واقع در آفریقای غربی بمنظور تامین مواد اولیه آلومینیوم مورد نیاز ایران اقداماتی انجام شد که ایجاد شرکت مشترک ایران و گینه به نسبت ۵۱ درصد سهام متعلق به شرکتها ی ایران و ۴۹ درصد مربوط به گینه از آن جمله است. در این زمینه مقرر شد بوکسیت در د منطقه تگه و دابولا با ذخایر ۳ میلیون تن توسط شرکت مشترک استخراج شود.

احداث کارخانه آلومینا

در سال ۱۹۹۱ قرارداد ۲۷ میلیون دلاری احداث کارخانه آلومینا برای تبدیل بوکسیت به آلومینا با شرکت تکنواسپرت جمهوری چک امضا شد. طبق برنامه زمان بندی شد متحول تجهیزات تا سال ۱۹۹۵ و کارهای ساختمانی آن نیز تا سال ۱۹۹۶ اتمام می یابد. با بهره برداری از این کارخانه سالانه ۲۸ هزار تن آلومینا تولید می شود. این محصول نیاز کارخانه آلومینیوم اراک و کارخانه بندر عباس را تامین خواهد کرد. برآورد می شود که ذخایر بوکسیت موجود در جیرم حدود ۲۲ میلیون تن با درجه خلوص متوسط ۴۸ درصد باشد.

بر اساس قرارداد منعقد، شرکت تکنواسپرت خدمات زیر را انجام می دهد: اراکمدانش فنی، طراحی پایه، مهندسی، خریدها و نظارت بر ساخت کارخانه.

علاوه بر جیرم در کرمان، حوالی شاهرود، مشهد، سلسله، زاگرس و شمال غربی ایران بوکسیت شناسایی شده است.

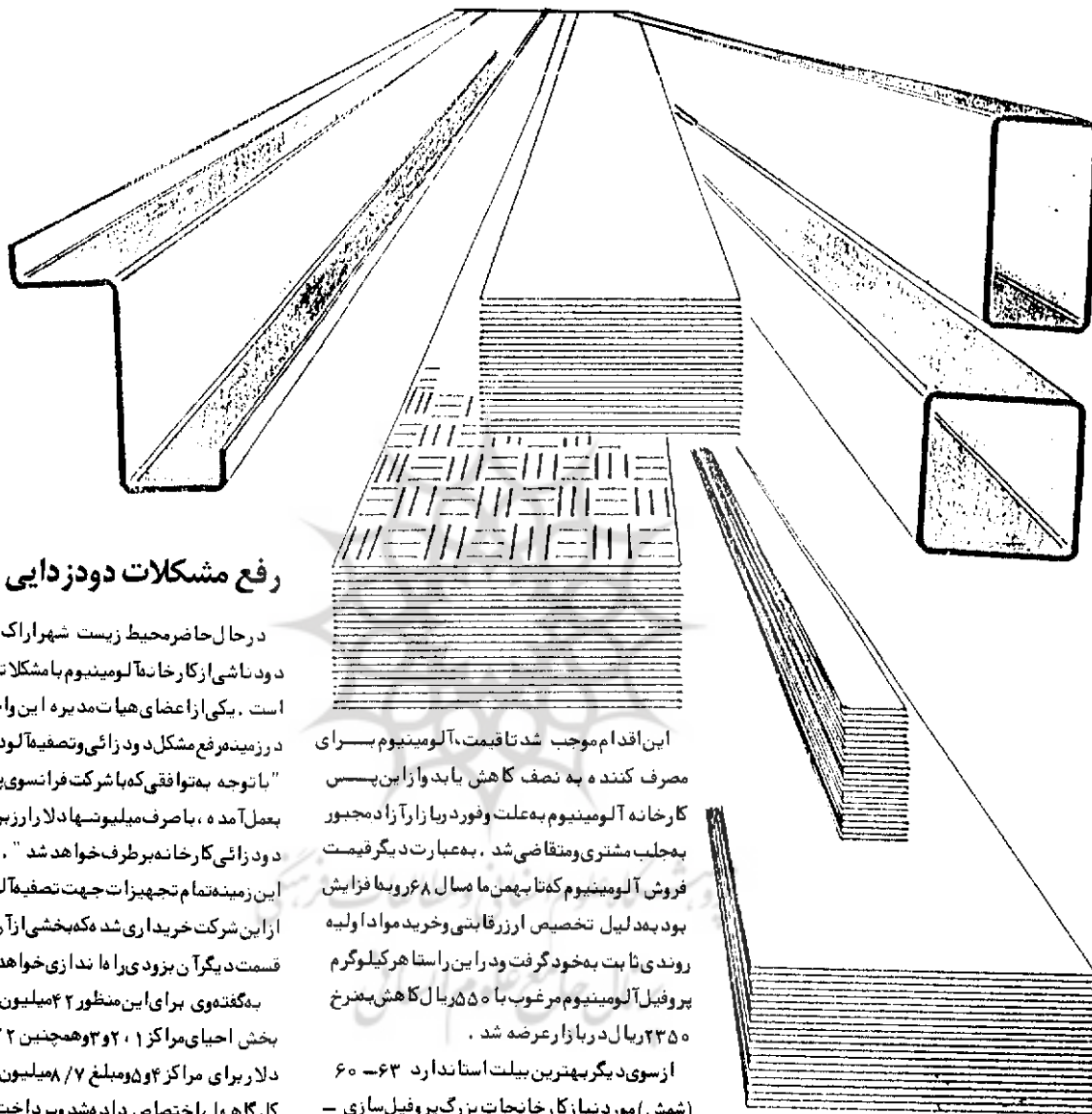
واردات آلومینیوم

آمار واردات این فلز به ایران حاکی از آن است که بیشترین حد واردات در سالهای ۱۳۶۷-۱۳۶۳ مربوط به سال ۱۳۶۳ و برابر با ۵۷۹۲ تن بوده که در سال ۱۳۶۴ با افت زیادی همراه بود، بطوریکه سطح واردات آلومینیوم به ۳۰۵۷۴ تن کاهش یافت. در سال ۱۳۶۵ بر میزان واردات افزود می شود و رقم واردات به ۳۷۹۶۵ تن بالغ می گردد ضمن آنکه در سال ۱۳۶۶ فقط ۱۰۹۴۷ تن آلومینیوم وارد شد. بطور کلی، مصرف آلومینیوم برای سالهای ۱۳۶۷-۱۳۶۵ به ترتیب برابر با ۵۳۴۶ تن، ۴۸۶۵۱ تن و ۹۴۵۶ تن بوده است. این در حالی است که بنا به گفته مطبوعات کشور مصرف آلومینیوم در ایران به مراتب بیشتر است.

بر اساس یک ارزیابی مصرف آلومینیوم سالانه بیش از ۱۳ هزار تن است که رقم مزبور با توجه به مصرف آلومینیوم در صنایع تولیدی، ماشین سازی، غذایی، ساختمانی و نظامی کشور دائما در حال رشد می باشد که پیش بینی می شود طی ۲۰ سال آینده به حدود ۵۰۰ هزار تن افزایش یابد. در حال حاضر بخشی از تولید آلومینیوم کشور به صورت شمش صادر می شود.

بهای آلومینیوم در ایران

روند فروش محصولات کارخانه آلومینیوم ایران در سالهای اولیه انقلاب تا سال ۱۳۶۴ به علت عدم وجود سهمیه کوبین سایر مشکلات ارزی روندی صعودی داشت. از سال ۱۳۶۴ به بعد به سوازاات محدودیتها و سقفهای کمی که بر روی ارز مورد نظر این شرکت نهاده شد، ارائه آلومینیوم به بازار در پایان سال ۱۳۶۷ به پایینترین رقم خود طی سالهای اخیر رسید. در نتیجه بعد بنال کاهش فروش آلومینیوم قیمت آن در بازار آزاد بنحویس با بقمهای افزایش یافت و اسم آلومینیوم در کنار فلزات قیمتی و غیر قابل دسترس قرار گرفت. در سال ۱۳۶۸ با اجرای سیاستهای نوین اقتصادی

رفع مشکلات دودزدایی

در حال حاضر محیط زیست شهر اراک به دلیل دود ناشی از کارخانه آلومینیوم با مشکلاتی مواجهه است. یکی از اعضای هیات مدیره این واحد تولیدی در زمینه رفع مشکل دود زائی و تصفیه آلودگی گفت: "با توجه به توافق که با شرکت فرانسوی پیرو سید ابری بعمل آمده، با صرف میلیونها دلار از بزودی مشکل دود زائی کارخانه برطرف خواهد شد." وی گفت در این زمینه تمام تجهیزات جهت تصفیه آلودگی هوا از این شرکت خریداری شد که بخشی از آن نصب و قسمت دیگر آن بزودی راه اندازی خواهد شد.

به گفته وی برای این منظور ۴۲ میلیون فرانک برای بخش احیای مراکز ۱، ۲ و ۳ و همچنین ۸/۲ میلیون دلار برای مراکز ۴ و ۵ و مبلغ ۷/۸ میلیون دلار برای کارگاهها، اختصاص داد شد و پرداخت گردیده است تا محیط زیست منطقه آلودگی پاک گردد.

وی عوام آلودگی هوای شهر اراک را دود زائی این کارخانه و نیز افزایش مصرف آن ذکر کرد که از ۶۳ دستگاه مذب حاصل می شود.

ضمناً در سال گذشته ۲۰ تن شمش آلومینیوم از کشور صادر شده است.

این اقدام موجب شد تا قیمت آلومینیوم برای مصرف کننده به نصف کاهش یابد و از این پس کارخانه آلومینیوم به علت وفور دریا را آزاد مجبور به جلب مشتری و متقاضی شد. به عبارت دیگر قیمت فروش آلومینیوم که تا بهمن ما سال ۶۸ رو به افزایش بود به دلیل تخصیص ارز رقابتی و خرید مواد اولیه روندی ثابت به خود گرفت و در این راستا هر کیلوگرم پروفیل آلومینیوم مرغوب با ۵۵۰ ریال کاهش به نرخ ۳۵۰ ریال در بازار عرضه شد.

از سوی دیگر بهترین بیلت استان دارد ۶۳-۶۰ (شمش) مورد نیاز کارخانجات بزرگ پروفیل سازی - کشور از سال ۶۹ در هر کیلوگرم ۱۱۴ ریال کاهش یافت و هر کیلو به قیمت ۱۷۸۶ ریال عرضه شد.

در حال حاضر بهای این اقلام در بازار آزاد افزایش یافته و بیشتر از نرخ مصوب عرض می شود. لازم به ذکر است آلومینا که مواد اولیه تولید آلومینیوم است از کشورهای استرالیا، ایتالیا، آلمان، هند و جمهوریهای آسیای وارد می شود.

ریاست جمهوری، آقای هاشمی رفسنجانی، و بنا ارائه ارز رقابتی، فروش آلومینیوم افزایش یافت به گونه ای که طی مدت ۶ ماه حدود ۴۷ هزار تن آلومینیوم وارد بازار شد که در تاریخ حیات این شرکت بی سابقه بوده است.